



ཨྲ། བར་སྒོ་ད་དབྱངས་ཅན་མའི་མདོའི་
 མཆན་ལྟེལ་གཟུར་གནས་སྒོ་ལྟན་
 མགུལ་རྒྱན་གེ་ཏ་གའི་སྤང་མཛེས་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

图书在版编目(CIP)数据

妙音声明学补遗/西绕曲批著. - 北京:民族出版社,1998
ISBN 7-105-02741 X

I. 妙… II. 西… III. ①藏语-语音-研究 IV. H214.1

中国版本图书馆 CIP 数据核字(96)第 23457 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

1998 年 6 月第 1 版 1998 年 6 月北京第 1 次印刷

开本:787×1092 毫米 1/16 印张:7.875

印数:0001-3000 册 定价:11.80 元

该书如有印刷质量问题,请与本社发行部联系退换

(总编室电话:64212794;发行部电话:64211734)

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ།
责 任 编 辑：
མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས།
封 面 设 计：

འཕྲིན་ལས་བྱེད་པ་མཆན།
次勒降泽
ཀམ་དོ་རྩེ་ཆེ་རིང་།
吾 要

༡༡། ། བར་སྒྲིག་དབྱངས་ཅན་མའི་མདོའི་འགྲེལ་
གཞུང་གནས་སྒོ་ལྟན་མཁུལ་སྒྲན་གེ་ཏ་གའི་
སྒྲིང་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ།

ཤེས་རབ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཙུང་མས།

*

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་གིས་བསྐྱུན་ཞིང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

(པེ་ཅིང་རྫོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ། སྒྲག་ཨང་100013

ཁ་པར་ཨང་གྲངས་010 - 64234411)

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་གི་ཕྱིས་འཁོར་ནས་བསྐྱུགས།

ཏི་ཞིན་པར་ཁང་ནས་པར་བཏབ།

1998ལོའི་ཟླ་6པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱུགས།

1998ལོའི་ཟླ་6པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐངས་དང་པོ་བསྐྱུགས།

དེབ་ཆད། 787×1092རྫོང་སྒྲིའི་ 1/16 དཔར་ཤོག་7.875

དཔར་གྲངས། 0001 - 3000 དེབ་རེར་ཚུར་11.80

२०॥ सुवाङ्मयस्य वाचनैर्मुक्तं स्वयं विनिर्दिष्टं ॥

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ वाचनैर्मुक्तं स्वयं विनिर्दिष्टं ॥

वाचनैर्मुक्तं स्वयं विनिर्दिष्टं ॥ वाचनैर्मुक्तं स्वयं विनिर्दिष्टं ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

དཀར་ཆག

མཚན་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ།	(1)
སྒྲ་རིག་པ་དར་ཚུལ།	(5)
དང་པོ། ལྷ་འེ་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ།	(5)
གཉིས་པ། འཕགས་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ།	(6)
༡ སྤྱ་ཁི་ནི་དར་ཚུལ།	(6)
༢ ཀ་ལྷ་པའི་དར་ཚུལ།	(7)
༣ ཅན་པའི་དར་ཚུལ།	(9)
༤ སྤ་ར་སྤ་ཁྱི་བླ་ཀ་ར་ཁའི་དར་ཚུལ།	(11)
གསུམ་པ། བོད་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ།	(13)
གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ།	(20)
དང་པོ། དགེ་བ་སྐྱེད་ཀྱི་དོན།	(20)
གཅིག མཚན་དོན་བཤད་པ།	(20)
གཉིས། འགྱུར་ཕྱག་བཤད་པ།	(21)
གཉིས་པ། དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་དངོས་འཆད་པ།	(22)
གཅིག མཚན་སྦྱོར་ལྷ་བཤད་པ།	(22)
༡ ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆད་སྟོན་པའི་མཚན་སྦྱོར་བཤད་པའི་ མདོ།	(22)
༢ དབྱངས་མཚན་སྦྱོར་གྱི་མདོ་བཤད་པ།	(27)

- ३ རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་མདོ་བཤད་པ།
 (29)
- ༤ གསལ་བྱེད་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་མདོ་བཤད་པ། (30)
- ༥ རྣམ་བཅད་མཆོམས་སྒྱུར་སྐབས་གྱི་མདོ་བཤད་པ། (33)
- གཉིས། མིང་ལས་ཆོག་དུ་སྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་མིང་ལེའུ་ཡན་ལག་དང་
 བཅས་པ་བཤད་པ། (37)
- ༡ རྒྱུས་པའི་རྟགས་དབྱངས་མཐའ་ཅན་སྐབས་གྱི་མདོ་སྒྱབ་ཚུལ།
 (37)
- ༢ བུད་མེད་གྱི་རྟགས་དབྱངས་མཐའི་མདོ་བཤད་པ། (42)
- ༣ མ་ནིང་གི་རྟགས་དབྱངས་མཐའ་ཅན་སྐབས་གྱི་མདོ་སྒྱབ་ཚུལ།
 (44)
- ༤ རྒྱུས་པའི་རྟགས་ཏ་སའི་མཐའ་ཅན་སྐབས་གྱི་མདོ་བཤད་པ།
 (46)
- ༥ ཏ་སའི་མཐའ་ཅན་བུད་མེད་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་འགྲེལ།
 (53)
- ༦ མ་ནིང་གི་རྟགས་ཏ་སའི་མཐའི་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་འགྲེལ།
 (54)
- ༧ བརྗོད་པའི་རྟགས་ཡུལ་དུ་ཡས་སྒྲུབ་གྱི་མདོ་བཤད་པ། (54)
- ༨ མི་བཟང་པའི་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།..... (56)
- ༩ མིང་ལས་བུད་མེད་གྱི་རྒྱུན་དུ་སྒྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐད་སྒྲུབ་
 གྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (58)
- ༡༠ བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། ... (60)
- ༡༡ ཆོག་སྒྱུད་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (63)
- ༡༢ དེ་ཕན་སྐབས་གྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (67)

- གསུམ། བྱིངས་ལས་ཆོག་ཏུ་སྦྱབ་པའི་ཀྱན་བཤད་ཀྱི་རྟེན་ནམས་
 བཤད་པ། (76)
- ༡ བྱིད་པ་པོའི་རབ་ཏུ་བྱིད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།
 (76)
- ༢ དངོས་པོ་དང་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱིད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་
 བཤད་པ། (85)
- ༣ རྒྱུ་ཏུ་ཐུར་བའི་རབ་ཏུ་བྱིད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་
 བཤད་པ། (86)
- ༤ སྦྱོན་པའི་རྟེན་ནམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།
 (90)
- ༥ དེ་རིང་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་འབྱུར་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་
 བཤད་པ། (91)
- ༦ དུས་རིང་པོ་མ་འོངས་པའི་རྟེན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་
 བཤད་པ། (91)
- ༧ བྱ་བ་ཤོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (92)
- ༨ འདས་པའམ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།
 (92)
- ༩ དངོས་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།
 (94)
- ༡༠ སུལ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཡང་རྟེན་སྟགས་འཇུག་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་
 མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (94)
- ༡༡ བྱེ་བྲག་ཡང་རྟེན་འཇིག་པའི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། ... (95)
- ༡༢ བྱིངས་བྱིངས་སུ་སྦྱབ་པ་དང་མིང་བྱིངས་སུ་སྦྱབ་པའི་རྟེན་
 ནམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ། (96)

- ༡༣ གྲན་ནས་བསྐྱར་བའི་དོན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་བཤད་པ།
 (99)
- ༡༤ བྱངས་དང་ཉེར་བསྐྱར་སྒྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་
 མཆན་བཤད་པ། (100)
- བཞི། བྱངས་ལས་མིང་དུ་སྒྱུབ་པ་གྲིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་
 བཤད་པ། (106)

༡༡། ། མད་བྱང་མཁུན་བཙེ་ན་ལྷང་འད་འབར་བས། །
 ལྷས་ཅན་སྒྲོ་བྱས་དཔལ་གྱི་འདབ་མ་བཞད། །
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་བྱགས་རྩེའི་རྒྱ་བ་ཡིས། །
 ཏུས་ཀྱན་སྒྲོ་མེད་འདྲེན་མཇད་དགེ་ལེགས་སྒྲུལ། །

བརྒྱད་བྱང་ལང་ཚ་ཡིད་འད་མི་སྤྲིའི་མདངས་འཕྲོག་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་འད་
 སྒྲོང་བཀྲ་བའི་སྒྲ། །

སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱད་རུ་ཅ་བཞིའི་ཚས་ཕྱང་འདུས་པའི་གཞོམ་མེད་ཡན་ལག་རྩག་
 བརྒྱའི་གསུང་དབྱངས་ལྟན། །

བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ནམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་མངའ་གཞོན་རུ་བྱུར་ཕྱད་ལྷ་
 པ་ཅན། །

གདོད་ནས་དག་ཀྱང་ཏུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་གཅིག་བསྐྱས་རང་གཟུགས་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །

རབ་དཀར་གངས་རིའི་མདོག་ལ་འགྲན་པའི་སྒྲ། །

སྒྲོན་འཛེབས་དྲི་བའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་པའི་གསུང་། །

ཟབ་རྒྱས་ཚས་ཀྱན་འགོག་མེད་ཤར་པའི་བྱགས། །

དན་དབང་རྒྱ་སྐར་དཔལ་ཏུ་རྩེ་ལ་འདུད། །

མང་ཐོས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུས་གཏམས་པའི་སྤྲིང་། །

བཙོན་འགྲུས་བྱ་གཟིངས་པ་རོལ་སྒྲོལ་བ་ཡིས། །

སྐལ་ལྷན་དོན་མཐུན་ཡིད་བཞིན་རེ་སྒྲོང་པ། །

དོན་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་གཙུག་གི་རྒྱན། །

གངས་ཅན་ཆེ་རིག་བདུད་ཅིའི་མཆོག་སྒྱུན་ཞིང་། །
 རྣམ་མང་རང་བཞིན་རྒྱུན་དང་རྣམ་འགྱུར་ལས། །
 ལེགས་སྒྱུར་བར་སྔོན་ཚུལ་ལྷགས་འབྱེད་མཁས་པའི། །
 གླེང་སྔོན་དཔོན་མཆོག་ལ་ལན་བརྒྱར་བསྐྱགས། །
 འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་རྩ་པ་རྩེ་ཏ། །
 རྣམ་དཀྱིལ་ཅ་ཏུ་མེ་རྒྱའི་བྱང་། །
 སྤྱི་ཅི་ཡི་བར་སྔོན་མདོའི་བྲིད་རྒྱུ། །
 ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་བསམ་ལས་འདས། །
 ཕྱག་ན་བསྔོའི་ཞིང་ཁམས་ཡངས་པའི་མཁར། །
 གླེང་སྐྱགས་བསྐྱེད་སྒྱུ་རེངས་ཤིང་རྟ་ཡིས། །
 འཕགས་ཡུལ་བར་སྔོན་སྒྲུང་བྱེད་བསྔོའི་གཉེན། །
 འདྲེན་མཛད་ལོ་པ་ཁ་བཀའ་དྲིན་སྒྲིང་ནས་བྱ། །
 རྩེ་ཏའི་ཤེས་བྱ་རྣམ་མང་རྒྱ་མཆོའི་དབུས། །
 བར་སྔོན་གཞུང་གི་མན་ངག་ཅ་རྒྱབས་འཕྱར། །
 འགལ་འབྲེལ་དེ་མ་འབྲུ་བའི་གཉེན་གྱུར་པ། །
 ཡང་དག་དོན་འཇུག་རིན་ཆེན་ལྷེ་མིག་གོ། །
 བྱང་པར་དབྱངས་ཅན་བར་སྔོན་ཕྱགས་ཀྱི་གོས། །
 བདག་སྔོ་བྱིས་པའི་འདོམ་གྱིས་འཇལ་མིན་ཡང་། །
 གཞན་པན་ལྷག་བསམ་གླེང་བའི་ཟེགས་མ་ཅམ། །
 འབྱེད་ལ་སྔོ་འདི་སྐལ་ལྷན་གསོས་སུ་སྒྲིན། །
 མདོ་སྐྱགས་གཞུང་ལྷགས་དགོངས་དོན་སྤྲིབ་ཀྱན། །
 གསལ་བར་རྟོགས་འདོད་སྔོ་གསལ་གཞོན་ཅུ་རྣམས། །
 གླེང་བསྐྱབ་བཅས་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ། །
 བསྔོད་པའི་བྱ་གཟིངས་འདི་ཉིད་བསྐྱེན་པར་རིགས། །

ཞེས་སྟན་འགྱུར་དྲི་ཟེའི་ཡང་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་ཉེ་བར་དྲངས་པའི་ཤེས་བརྗེད་གྱི་
 ཚེགས་སུ་བཅད་པས་མདུན་བསུས་ཏེ་སྐབས་སུ་བབས་པ་སྦྱིར་བརྗེད་པར་བྱ་བ་ནི། ཇི་
 སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས། སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདྲིར་བརྗེད་མེད། ། རྩེབ་
 སྦྱིར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། ། དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་བསམ་པའང་བདག་ལ་
 མེད། ། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྟོམ་ཕྱིར་ངས་འདྲི་བཅུམས། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན།
 སྟོན་བྱོན་འཕགས་པོད་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་གྱི་
 གསུང་རྒྱུན་ལས། རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་རྣམ་འདྲེན་སྟོང་གི་དབུས་ན་པད་དཀར་ལྟ་བུར་
 བསྐྱགས་པ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱུབ་པའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བསྟན་པ་འདྲི་ལ། སླ་
 ར་མེད་པའི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འཇུག་པའི་ཐེམ་སྐས་ནི་ཤེས་
 བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་མི་ཡམ་པས། རིག་པའི་
 གནས་ལྷ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན། ། འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་སུ་བབུང་ཕྱིར་དང་། །
 བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིག་པའི་
 གནས་ལྷ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱབས་ན། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིག་པའི་
 དངོས་པོ་ལྷ་མ་བསྐྱབས་ན་ནི་ནམ་དུ་ཡང་སླ་ར་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། ། དེ་བས་ན་སླ་ར་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྷ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པས། འདྲི་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སླ་ར་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། འཕྲལ་ཡུན་རང་
 གཞན་གཉིས་གྱི་དོན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མའམ་འབྱུང་
 བྱུངས་ཡིན་པས་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་གནས་དམ་པའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་
 གནས་རྣམས་ལ་གྲངས་གྱིས་དབྱེ་བ་འདྲེན་ཚུལ་ལྷའམ་བརྟུ་དང་། བཙོ་བརྒྱུད་སོགས་དུ་
 མ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ། ས་པཎ་གྱི་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲི་ལས། དེ་ཡུལ་བརྗེས་སྦྱོར་རྟོག་གོ་
 དང་། ། འཆོ་བ་ཕྱི་ནང་རིག་ཅེས་བྱ། ། གཞན་ལས་གཞན་དག་རྣམ་བཤད་པ། །

འདི་ཡི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོར་བསྟན་ན་རིག་པའི་གནས་
 ཆེ་བ་ལྟེན་ནང་དུ་འདུ་ཞེ། ཆོག་གི་འགལ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ནམས་ཆར་གཙོད་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་ཆོད་མ། རྟོན་གྱི་གནད་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 དྲ་བ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་གཏན་ཆོགས་རིག་པ། དྲག་པོའི་སྒྱུ་
 ཚལ་སྒྲ་ཆོགས་ཉེར་སྦྱོད་བཟོ་སྦྱངས་གཏེར་ལས་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཆེ་འཇིག་ཉེན་
 ཉེར་མཁོའི་བདེ་འབྱུང་གཞི་མ་རྗེས་འཛིན་བཟོ་རིག་པ། ཉེས་གསུམ་ན་འཆིའི་སྟག་
 བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་ནད་མེད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བདེ་བའི་དཔལ་སྟེར་
 རྗེས་འཛིན་གསོ་བ་རིག་པ། རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ནམས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནང་རྟོན་རིག་པ་
 ཉེ་ལྟོ། ། གཞན་ཡང་། སྒྲ་རིག་པའི་ཡན་ལག་དུ་འདུ་བ་ལ་བཞི་ཉེ། ཆོག་ཀུན་ཤེས་
 བསྟན་པ་ལ་མི་ཚོངས། མདོར་བཟོ་དེ་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་ཚོངས། ཐེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་
 ཆོག་བཅད་ལ་མི་ཚོངས། རྗེས་གར་ཤེས་ན་སྒྲ་དེ་གསལ་ལ་མི་ཚོངས་པ་དང་། ཡང་སྒྲར་
 ཅིས་ཤེས་ན་གྲངས་ལ་མི་ཚོངས་པ་བཅས་ལྟ་བུར་རིག་པའི་གནས་སུ་མ་འདུས་པ་གང་ཡང་
 མེད་དོ། ། དེ་བྱུང་དུ་བཟོ་དེ་པར་བྱ་བ་ནི། འདི་ཉེ་ཉེ། བཅུ་སྟག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་
 གྱི་ཐོག་མའམ་གཙོ་བོ་སྒྲ་རིག་པ་འདི་ཡིན་ཉེ། འདར་ལ་ཆེན་པོའི་འབྲེལ་བ་གསལ་ལྟན་
 ལས། ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱི་ལ། ། ཐོགས་པ་མེད་པར་བདེ་སྟག་
 བཟོ་དེ་པའི་ལམ། ། བཅུ་སྟག་རིག་གནས་ཀྱི་དང་པོ་མཆོག་ ། ནམ་དག་བརྟུན་སྦྱོད་
 གཞུང་འདིར་འདུག་པར་རིགས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེས་ན་བརྟུན་སྦྱོད་རིག་པའི་
 བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཟོ་དེ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཉེ། དང་པོ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
 ཉེའི་གནས་སུ་དར་ཚུལ། བར་དུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ། ཐ་མར་བོད་
 གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་སུ་དར་ཚུལ་ལོ། །

ཐཱ་ཅིག་པ་དར་ཚུལ།

དང་པོ། ལྷ་འི་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ།

ཐོག་མར་ལྷ་འི་གནས་སུ་མ་ཅུ་ཙམ་གསུམ་ན་སྐྱོན་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་སྐྱེ་མཁན་ཞིག་བྱུང་བ་དེས། སྐྱོན་གྱི་ཀ་ར་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བཞུག་བཙས་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཐོག་མར་བཅམས། དེ་ལ་ལྷ་འི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱབས་ཏེ།
བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཨིན་གྱི་ཀ་ར་ཏ་དབང་པོའི་བརྟུང་པ་ཞེས་པའི་བཞུག་བཙས་ཞིག་
བཅམས། དེས་བློ་ཉམས་ཏིའམ་རིག་བྱེད་བདག་པོ་ཞེས་བྱུང་སྟེ་ཕྱར་བྱུ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་
མཁས་པར་བྱུར་པས། ལྷ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྟོན་པར་བསྐྱོས་ཤིང་ལྷ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བོར་བཀྱར་
བས་ན་ལྷ་འི་སྐྱེ་མཁན་སྐྱེ་མཁན་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས་པའི་ཆེན་། དེའི་རང་ལས་བརྟུང་
རིག་པའི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་ཞིག་མེད་པར་འདུག་སྟེ་ལྷ་ནམས་པའི་ར་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་
བསྟེན་དཀའ་བ་བྱུང་ཆོ། ལྷ་འི་དབང་པོས་མཁྱེན་ནས་ཕྱར་བྱུ་ལ་གསེར་གྱི་བུ་པ་ཞིག་
བསྐྱར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་རྒྱ་བུ་པ་གང་ཡོངས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱངས་པས། དེ་ལས་
ཀྱུ་ཤའི་ཆེས་ཆུ་ཐིགས་གཅིག་སྐྱངས་ནས། སྐྱ་ཡི་བཞུག་བཙས་རྒྱ་མཚོ་ཙམ། ཁོ་ཙམ་
ཤེས་པ་བུ་པ་གང་། བྱོད་གྱིས་ཤེས་པ་ཆུ་ཐིགས་ཙམ། ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱར་བྱེད་ར་
རྒྱལ་བཙག་སྟེ་ཡིད་ལྷག་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱ་མི་སྟོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་ན། དབང་པོས།
འོན་ཀྱང་རང་གིས་ངེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་སྟོབས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པས། ཕྱར་བྱེད་
བཀའ་ལས་འགོངས་མ་རྩལ་པར་དམ་བཅའ་མ་འདོར་ཙམ་དུ་དུས་གཉན་བཞི་ལ་སྐྱ་མི་
སྟོབ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་པ། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཛམས། བརྒྱ་བཞི་ལ་
ནི་སྟོབ་མ་འཛམས། གནམ་སྟོང་ལ་ནི་རིག་པ་འཛམས། ཆོས་གཅིག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་
འཛམས། ཞེས་དུས་གཉན་བཞི་ལ་སྐྱེ་འཆད་ཉན་མི་བྱེད་པར་དགོས་ཀྱིས་གཞན་བྱེད་ལ།

དུས་གཞན་ནམས་སུ་སྒྲིའི་འཆད་ཉན་བྱ་བ་བའི་སྒྲིལ་བྱས་པར་གྲགས་སོ། ། འདིའི་
 ཡན་དང་པོ་སུམ་ཅུ་ཙུག་སུམ་ལྟའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིའི་ག་པ་སམ་རྩྱ་བྱ་ཀ་ར་ཁ་དང་ཡིན་བྱ་ཀ་ར་
 ཁའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དར་བ་དང་འཆད་ཉན་རི་ལྟར་སྒྲིལ་བའི་ཚུལ་ཀྱན་ལ་གྲགས་པ་
 ལྟར་མདོར་བསྟུས་ཅམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འཕགས་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ།

ཁྱུ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཅན་དན་
 རྒྱུད་གི་དུས་སྟེ། བམ་ཟེ་ཡིན་ཆུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ལྟའི་
 དབང་པོ་བསྐྱབ་ནས་ཐུབ་པ་ན་སྒྲིའི་ངེས་གནས་ཁྱེས་ཏེ། ལྟའི་དབང་པོས་བཤད་པ་དག་
 ཡི་གེར་བཀོད་པ་འདི་ཡིན་བྱ་ཀ་ར་ཁའམ་དབང་པོའི་བརྗོད་པ། ཤོ་ལ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་ལྔ་
 རྒྱུད་ཡོད་པ་འདི་ལ་ལྟས་བསྟན་པའི་བརྗོད་པར་ཡང་གྲགས་སོ། །

༡ རྒྱ་ཁྱི་དར་ཚུལ།

རྒྱ་ཁྱི་བྱ་ཀ་ར་ཁའི་བསྟན་བཅོས་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། སྒྲ་ཞེས་
 པནི་རྒྱ་ཁྱི། ། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས། བམ་ཟེ་ཁྲུ་རྒྱ་ཁྱི་ནི། །
 ངེས་པར་ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་དུ། ། ང་ཡིས་ལུང་བསྟན་བྱས་པ་ཡིན། ། འདིག་རྟེན་
 དབང་ཕྱག་བདག་ཉིད་ཆེ། ། དེ་ཉིད་དེ་ཡིས་སྐྱགས་ཐུབ་པོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་ན། ཁྱུ་གར་བྱང་སྐྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱལ་
 པོ་དགའ་པོ་ཟེར་བ་ལ་སྐྱགས་པོ་ཁྲུ་རྒྱ་ཁྱི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡུལ་ཅུབ་སྐྱགས་ནི་རུ་ཀའི་ཆལ་དུ་
 སྒྲེས་ཤིང་། ཁོས་སྒྲ་སྒྲོབ་པར་སྟམ་སྟེ། སྒྲ་རིག་པ་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་ལག་རིས་མཁན་ལ་
 བསྟན་པས། སྒྲ་ཤེས་པའི་མཆོན་མ་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲ་ཤེས་པའི་མཆོན་མ་
 ལུང་བསྟན་པར། དེས་གྱི་རྩོད་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་རིས་བཅོས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་བཅལ་
 པས་མ་རྟེན་པའི་ཆེན་། འཕགས་པ་འདིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཡི་དམ་གྱི་ལྟར་བརྟེན་ནས་

རིག་ལྷགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་སྐྱབ་ཏུ་གནས་འཕགས་པའི་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 ཅི་འདྲོད་གསུངས་པ་ན་སྐྱེས་པར་འཆལ་བྱས་པས། ཨ་ཨི་ཨུ་ཏ་སྟགས་ཡི་གེ་བསྟན་པ་
 བཀའ་སྟུལ་མ་ཐག་སྟོན་གོམས་བག་ཆགས་སང་པ་དང་འཕགས་པའི་བྱགས་རྗེའི་བྱིན་
 རྒྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་རིག་པའི་གནས་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་ཏེ།
 དེས་ཕྱ་ཁི་བྱ་ཀ་ར་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་སྐྱ་སྦྱར་བའི་མདོ་ཤོ་ལ་ཀ་སྟོང་དང་། བྱེ་
 བྱག་འབྱེད་པའི་མདོ་ཤོ་ལ་ཀ་སྟོང་སྟེ་ཤོ་ལ་ཀ་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པའི་བར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་
 ཆེན་པོ་ཞིག་མཛད། དེ་ལ་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ཤོ་ལ་ཀ་འབུམ་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བ་མ་རྒྱ་རྩ་
 དང་བཅས་པ་མཛད་པ་ནི་པད་དཀར་རྩལ་པོར། ཕྱ་ཁི་བྱ་ཀ་ར་ཏ་ཤོ་ལ་ཀ་ཉིས་སྟོང་ཅན་
 དེ་ལ་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ཤོ་ལ་ཀ་འབུམ་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བ་མ་རྒྱ་རྩ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུམས་
 ཏེ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་འཆད་ཉན་ལན་རེ་བྱེད་པ་ལ་ལོ་བརྒྱ་རེ་དགོས་པས་བཞུགས་ཆོགས་
 ཆེ་ཡང་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །

༡ ཀ་ལྷ་པའི་དར་རྩལ་

བར་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅས་ཆེན་པོ་ཀ་ལྷ་པའི་དར་རྩལ་ནི། ཕྱིས་སུ་སྟོབ་དཔོན་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྦྱོང་བཟང་པོས་བཅུན་མོ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐྱད་ཤེས་པ་
 ཞིག་ཁབ་ཏུ་བསྟུལ། བམ་ཞིག་གི་ཆོ་ན་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྦྱོང་མོའི་ཆལ་ཏུ་བྱས་ལ་
 ཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོས་བཅུན་མོ་ལ་རྩ་རྩུང་བཟང་གཏོར་པས། བཅུན་མོས་ལེགས་
 སྦྱར་གྱི་སྐྱད་ཏུ་མ་མོ་ད་ཀླ་སྟེ་ཞེས་སྟུལ་པ། བོད་སྐྱད་ཏུ་བདག་ལ་རྩ་མ་གཏོར་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ན་རྒྱལ་པོས་ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་མི་མཁྱེན་པས་ཡུལ་སྐྱད་དང་སྦྱར་ནས་ཏིལ་གྱི་ལ་ཏུ་
 སྦྱོང་པར་གོ་སྟེ། བཟང་ལ་ཏིལ་གྱི་ལ་ཏུ་བསྐྱར་པར་བྱིན་བཅུན་མོས་སྦྱར་སྟུལ་དོན་རྒྱལ་
 པོས་མ་གོ་བ་རྟོགས་ནས་རྒྱལ་པོས་ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་མི་ཤེས་པ་བ་ལང་ལྟ་བུ་དང་འགྲོགས་
 པ་ལས་ཤི་བ་ལེགས་སྟུལ་ནས་ཡིད་ལྷག་ཅིང་ལྷེབས་པར་རྩོམ་པ་ན། རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་སྟོབ་
 པར་དམ་བཅས་པས་བཅུན་མོའི་སྦྱོབ་སངས་སོ། ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོར་རང་གི་ཞང་པོ་
 དབང་ལྷག་གོ་ཆ་བྱ་བས། རྒྱལ་པོས་སྦྱེའི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ།